

BARNEOMBUDET

Barne- og likestillingsdepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 OSLO

BARNE- OG LIKESTILLING
Kode: 32100
Dato: 3/9-07
Saksnr: 2007/01773 -076

Deres ref: Vår ref: Saksbeh: Arkivkode: Dato:

 07/01200-4 Anette Storm Thorstensen 008;O;BO 31.8.2007

Høringssvar: Forslag til endringer i ekteskapsloven mv - Felles ekteskapslov for likekjønnede og ulikekjønnede par

Det vises til ovennevnte høring om opphevelse av partnerskapsloven og innføring av felles ekteskapslov for likekjønnede og ulikekjønnede par.

Barneombudet har knyttet sine kommentarer til de bestemmelsene som omhandler barn eller får konsekvenser for barn.

Hovedkonklusjon:

Barneombudet støtter forslaget om felles ekteskapslov og foreslåtte endringer i ekteskapsloven, bioteknologiloven og barneloven, dog med noen bemerkninger.

Adopsjon

På generelt grunnlag støtter Barneombudet forslaget om felles ekteskapslov som vil føre til at likekjønnedes muligheter for adopsjon vil bli utvidet.

Ad stebarnsadopsjon

Det fremgår av høringsnotatet at stebarnsadopsjon ikke vil være mulig i de tilfellene der stebarnet er adoptert fra land som setter betingelser mot at adopsjonslandets barn skal komme i familier med likekjønnede foreldre. Barneombudet mener at adoptivbarn fra utlandet kan ha like stort behov for å bli adoptert av steforeldre, med den rettslige sikkerheten det kan gi barnet, som andre barn født i Norge. Barneombudet støtter likevel Regjeringens forslag om at stebarnsadopsjon ikke skal være mulig i disse sakene, da det i motsatt fall ville ha ført til at nye utenlandske barn ikke vil kunne bli adoptert av foreldre i Norge.

Ad. adopsjon av fosterbarn og adopsjon av barn der begge foreldre dør

Barneombudet savner imidlertid en diskusjon om barn adoptert fra utlandet heller ikke vil kunne adopteres ved adopsjon av fosterbarn og adopsjon etter foreldres dødsfall. Vil rettstilstanden bli slik at utenlandsadopterte barn ikke vil kunne adopteres av likekjønnede ektepar som har vært deres fosterforeldre? Vil utenlandsadopterte barn som mister sine foreldre ved dødsfall ikke kunne bli adoptert av likekjønnede foreldre som har stått dem nær hele livet? Hvis barnets tante er lesbisk og lever i et partnerskap/ekteskap, vil hun da ha mulighet til å adoptere barnet hvis foreldrene skulle dø?

Barneombudet kan ikke se at en problematiseringen av dette er tatt inn i høringsdokumentet.

Barneombudet vil også peke på viktigheten av at Barnekonvensjonens bestemmelser i artikkel 20 nr. 3 ivaretas ved adopsjon. Bestemmelsen sier at det skal tas tilbørlig hensyn til ønskeligheten av kontinuitet i barnets oppdragelse og til barnets etniske, religiøse, kulturelle og språklige bakgrunn. Det er derfor viktig at det kan skje en adopsjon til voksne som barnet allerede er tilknyttet og at adopsjonen er til barnets beste.

Historikk

Barneombudet har tidligere vært kritisk til at det skulle åpnes for at likekjønnede par skulle få adopsjonsrett for barn fra utlandet. Dette standpunktet var basert på bekymring for at avgiverland ikke ville tillate "deres" barn å bli adoptert til Norge. Det ville da gått ut over barn i avgiverlandene og ulikekjønnede ektepar i Norge som ønsker å adoptere. Sverige har imidlertid foretatt en undersøkelse blant 27 land som viser at avgiverlandene (unntatt ett land) ikke vil la være å sende ut barn selv om det åpnes for at likekjønnede ektepar skal kunne vurderes som adoptivforeldre.

Et annet argument

var at det foreligger undersøkelser som viste at det var en belastning å vokse opp som adoptert. I Novas undersøkelse 1/1999 fremkommer det i tillegg at det på den tiden stadig ble enklere å fremstå som homofil, men at det i noen sammenhenger ikke var enkelt. Barneombudet var da bekymret for at det kunne bli en dobbelbelastning for barn å vokse opp som adoptert med voksne som ikke ble akseptert i lokalsamfunnet.

Dagens situasjon

I dag er stebarnsadopsjon tillatt, og teknologien har gjort det mulig for flere likekjønnede par å få barn. Partnerskapspar reiser til utlandet og får assistert befruktning, og enslige har lov til å adoptere barn. Familiebegrepet er i endring, og vi har barn som vokser opp med to likekjønnede foreldre.

Undersøkelser fra Sverige foretatt blant barn med likekjønnede foreldre viser at en belastning barn gir uttrykk for er hva andre folk og venner vil si når de får høre at de har foreldre med samme kjønn, men i familielivet har de det bra. Dette viser at det er viktig for barna at deres familieforhold blir respektert. Artikkel 2 i Barnekonvensjonen skal også forhindre diskriminering av barn og deres eventuelt likekjønnede foreldre. Novas levekårsundersøkelser viser også at homofili aksepteres bedre og bedre.

Doktorgradsstipendiat Sigrun Saur Stiklestad ved NTNU viser til at barn i likekjønnede familier er et gjennomforsket tema. Det fremgår av forskningen at ingen har funnet tegn på at barn tar skade, verken psykisk eller sosialt, av å ha likekjønnede foreldre. Det som betyr noe, er kvaliteten på relasjonene mellom barn og foreldre. Det viktige er kjærlighet og omsorg, her som andre steder. Undersøkelser fra Sverige viser det samme.

Staten ved Bufetat arrangerer nå samlivskurs for likekjønnede par med barn.

På bakgrunn av foreliggende forskning om barns oppvekst hos likekjønnede foreldre og Novas undersøkelser som viser at homofili godtas i befolkningen, mener Barneombudet at likekjønnene par skal få adopsjonsrett.

Bioteknologiloven

Det fremgår av høringsnotatet at bioteknologiloven § 2-2 endres slik at lesbiske ektepar og samboende lesbiske par kan få assistert befruktning.

Barnombudet ser det som positivt for barna at lesbiske par kan få assistert befruktning i Norge, fordi assistert befruktning i Norge innebærer at barna får rett til å få informasjon om sin biologiske far (donor) når barnet blir 18 år.

Barneombudet savner endring i barneloven § 4, slik at samboende medmor kan vedgå sitt medmorskap. Barneombudet ser ingen grunn til at ikke med-mor skal kunne vedgå sitt medmorskap på samme måte som far kan vedgå sitt farskap. Dette vil spare NAV for merarbeid i de saker der det er aktuelt med assistert befruktning til samboende lesbiske par.

Rettsvalgsregler og anerkjennelse av utenlandske ekteskap/partnerskap

Rettsvalgsreglene har betydning for barn i forhold til foreldrenes underholdsplikt, trygderettigheter og arverett. Barneombudet ønsker likevel ikke gå inn i diskusjoner om dette, men ønsker å sette fokus på barnas rettigheter er viktige i denne sammenheng.

Konklusjon:

Barneombudet støtter forslaget om felles ekteskapslov og foreslåtte endringer i ekteskapsloven, bioteknologiloven og barneloven.

Endringer i barneloven § 4 er også nødvendig, slik at bestemmelsen vil omhandle vedgåing av farskap og medmorskap.

Med vennlig hilsen

Reidar Hjerme
barneombud

Anette Storm Thorstensen
seniorrådgiver